

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

12.11.2012 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България

Вестник Стандарт

✓ Строителство и туризъм крият най-много данъци

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-11-10&article=430818>

Държавната хазна губи около 10 млрд. лв. годишно, които вместо да влязат в бюджета, потъват в "сивия" сектор. Данните изнесе в Хасково изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов. Според социологическо проучване, 32,6% от компаниите у нас през последната година акумулират средства нерегламентирано. Проучването е направено между работодателите и работниците в 11 от пилотните браншове, като машиностроене, електроника и електротехника, туризъм, парфюмерия и козметика, небанкови финансови институции. 36,8% от компаниите са в неформалната икономика през 2012 г., признават от бизнеса. Това е спад на сивата икономика с 5,7% за две години. Проучването показва, че броят на хората, които работят без трудови договори, е намалял, но са се увеличили тези, което са в т.нар. фиктивни трудово-правни взаимоотношения. Много и тежки административни изисквания при регистрационните режими, бързите печалби от невнесени данъци и осигуровки и нисък риск от наказуемост, са сред признатите от бизнеса причини за предпочитане на неформалния сектор.

През 2012 г. строителството, туризмът, парфюмерията и козметиката, електрониката и електротехниката са браншовете, в които най-често се работи в сивия сектор. Недостатъчни доходи и трудното намиране на високоплатена работа са сред основните причини, посочени от работниците като мотив да се включат в неформалния икономически сектор.

Вестник Труд

✓ По 10 милиарда лева годишно са загубите от сивата икономика

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1626749>

По груби изчисления държавата и бизнеса губят 10 милиарда годишно от сивата икономика. Това съобщи в Хасково Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, цитиран от Дарик. Това сочат резултатите от социологическо проучване, проведено през последния месец сред работодатели и работници във връзка с проявленията и размера на неформалната икономика в България. Като се има предвид, че Брутният вътрешен продукт за тази година и по прогнозите за следващата е 90 милиарда лева и че бюджетът преразпределя около 40 процента от него, бюджетът на страната е около 30 милиарда годишно. Ако сивият сектор е 30 процента, това прави 10 милиарда годишно по-малко за хазната - от неплащане на данъци и осигуровки, заяви още Иванов.

Може да се каже, че това са 10 милиарда по-малко и в бизнеса, не само в бюджета, допълни заместник-председателят на Асоциацията Боян Бойчев. Защото всеки лев, който са завърти, той дава лев прим и съответно сумата става по-голяма. Това обаче все пак са някакви наблюдателни изчисления, каза още той.

Вестник 24 часа

✓ Сивата икономика ощетява с по 10 млрд. лв. годишно държавата и бизнеса

<http://www.24chasa.bg/Article.asp?ArticleId=1626655>

По груби изчисления държавата и бизнеса губят 10 милиарда годишно от сивата икономика. Това съобщи в Хасково Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, цитиран от Дарик. Това сочат резултатите от социологическо проучване, проведено през последния месец сред работодатели и работници във връзка с проявленията и размера на неформалната икономика в България. Като се има предвид, че Брутният вътрешен продукт за тази година и по прогнозите за следващата е 90 милиарда лева и че бюджетът преразпределя около 40 процента от него, бюджетът на страната е около 30 милиарда годишно. Ако сивият сектор е 30 процента, това прави 10 милиарда годишно по-малко за хазната - от неплащане на данъци и осигуровки, заяви още Иванов.

Може да се каже, че това са 10 милиарда по-малко и в бизнеса, не само в бюджета, допълни заместник-председателят на Асоциацията Боян Бойчев. Защото всеки лев, който са завърти, той дава лев прим и съответно сумата става по-голяма. Това обаче все пак са някакви наблюдателни изчисления, каза още той.

actualno.com

✓ 10 млрд. потъват в "сивата икономика"

http://business.actualno.com/10-mlrd-potyvat-v-sivata-ikonomika--news_406451.html

Държавната хазна губи постъпления от около 10 млрд. лв. годишно. Тези средства, вместо да постъпят в бюджета, потъват в сивия сектор. Данните изнесоха в Хасково изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов и Боян Бойчев, зам.-председател на УС на АИКБ, предаде Стандарт нюз.

Според даните от социологическо проучване 32,6 % от компаниите у нас през последната година акумулират средства нерегламентирано. Изследването е направено между работодателите и наемниците в 11 от пилотните браншове, като машиностроене, електроника и електротехника, туризъм, парфюмерия и козметика, небанкови финансови институции. **36,8% от компаниите са в неформалната икономика през 2012 г., признават от бизнеса.** Цифрите обаче означават спад с от 5,7 % в сравнение с 2 години назад.

Проучването показва още, че през 2012-та в сравнение с 2010 броят на хората, които работят без трудови договори, е намалял, но се е увеличила числеността на тези, което са в т.нар. фиктивни трудово-правни взаимоотношения.

Много и тежки административни изисквания при регистрационните режими, бързи печалби чрез спестявания от невнесени данъчни и осигурителни плащания и нисък риск от наказуемост - това са част от причините, заради които бизнесът посяга към сивата икономика.

През 2012 година строителството, туризма, парфюмерията и козметиката, електрониката и електротехниката са браншовете, в които най-често се работи в сивия сектор. Недостатъчни доходи, трудното намиране на високоплатена работа, слаба икономическа инфраструктура като цяло в регионите са сред основните причини, посочени от работниците като подтик да се включат в неформалния икономически сектор. Според анализаторите за сива икономика в особено големи размери у нас ще се говори още поне 10-15 години.

novjivot.info

✓ 35 % от икономиката на Кърджали през 2010 г. в сивия сектор

<http://novjivot.info/11/09/34821>

Сивият сектор през 2012 г. заема около 33 % от икономиката в България, през 2010 г. в Кърджали - 35 на сто. Това е една средна стойност за страната. Най-висок дял сивата икономика заема във Видин и Бургас. Резултатите от социологическото проучване представиха вчера в Кърджали Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, и зам.-председателят на Управителния й съвет Боян Бойчев. Фактите са анализирани по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика

През 2010 г. се е работело най-често без сключен трудов договор. През 2012 г. вследствие на промяна в нормативната база, на засиления контрол от трудовите инспектори и увеличения размер на глобите все по-малко хора работят без договор. Но пък все повече работодатели сключват със служителите си фиктивни договори.

Друга тенденция е между фирмите да не се издават касови бонове и фактури. Това явление тази година се среща все по-рядко, отчитат от Асоциацията.

dariknews.bg

✓ По 10 милиарда годишно губят хазната и бизнесът от сивата икономика

http://dariknews.bg/view_article.php?article_id=992164&audio_id=123218

По груби изчисления държавата и бизнеса губят 10 млрд. лева годишно от сивата икономика. Това съобщи в Хасково Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България. От организацията бяха тук по повод резултати от социологическо проучване, проведено през последния месец сред работодатели и работници във връзка с проявленията и размера на неформалната икономика в България.

Като се има предвид, че Брутният вътрешен продукт за тази година и по прогнозите за следващата е 90 млрд. лева и че бюджетът преразпределя около 40% от него, бюджетът на страната е около 30 милиарда годишно. Ако сивият сектор е 30%, това прави 10 милиарда годишно по-малко за хазната - от неплащане на данъци и осигуровки, заяви още Иванов. Може да се каже, че това са 10 милиарда по-малко и в бизнеса, не само в бюджета, допълни заместник-председателят на Асоциацията Боян Бойчев. Защото всеки лев, който са завърти, той дава лев прим и съответно сумата става по-голяма. Това обаче все пак са някакви наблюдателни изчисления, каза Бойчев.

haskovo.info

✓ Работодатели и работници все още в сивия сектор

http://haskovo.info/index.php?option=com_content&task=view&id=22335&Itemid=2

Близо **37% е размерът на сивата икономика в страната** през тази година според работодателите. В сравнение с 2010-та цифрата е с 5,5 на сто по-ниска. Това съобщи в Хасково днес изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България **Добрин Иванов.**

Цифрите, които са част от **представително национално проучване**, показват, че има **тенденция на намаляване на сивата икономика** в България.

Ако през 2010 година основната сива практика е била работа без какъвто и да е било трудов договор, то сега **работодателите сключват трудови договори със служителите си, но не на реалната стойност.** Той или е на минимална работна заплата, или пък на по-ниска сума, но винаги включва доплащане в плик, стана ясно на пресконференцията днес.

64 на сто от работодателите признават, че **работата в сивия сектор дава бързи печалби**, а 85 на сто твърдят, че **законите не се прилагат еднакво за всички**. Според работодателите основната причина бизнесът да работи на сиво са основно **множеството и тежки за обслужване административни изисквания**.

Най-честите сиви практики са **покриване на печалби, нефактуриране на сделки, неплащане на дължимия данък печалба, контрабанден внос и износ**, допълват от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

По груби сметки бюджетът на България е ощетен с около **10 млрд. лева годишно** заради неформалната икономика.

ardanews.info

✓ **Дискутираха сивата икономика на семинар в Кърджали**

<http://ardanews.info/?p=38032>

Кърджали бе домакин на дискусия на тема „Как да спрем сивата икономика да краде от нашите пари?“, която се проведе по инициатива на най-широко представителната организация на работодателите в България – Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). В срещата се включиха представители на бизнеса, синдикатите и държавната администрация, които обсъдиха мерки за ограничаването на сивия сектор. В нея участваха заместник-председателят на УС на АИКБ – г-н Боян Бойчев и изпълнителният директор на АИКБ – г-н Добрин Иванов.

Представени бяха и резултатите от социологическо проучване по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“, според които през последните 3 години е постигнат съществен напредък в ограничаване на неформалната икономика. Участниците се обединиха около мнението, че въвеждането и спазването на ясни правила от страна на държавата за стимулиране на „светлата“ икономика би подобрило чувствително условията на правене на бизнес. Данните представи заместник-председателят на УС на АИКБ Боян Бойчев. Той анализира резултатите от оценките на ефекта на мерките, които правителството е приело през последните три години за ограничаване на неформалната икономика. Според експерта, темата за неформалната икономика ще бъде в центъра на дневния ред на обществото поне в близките 10 – 15 години. Той даде като пример готовността на мнозина да работят без договор, продължаващата порочна практика за работа по контракти с фиктивни клаузи и полагането на труд без осигуровки. Ако през 2010 година типичната неформална практика е работата без договор, то през 2012 година неформалността се е „преместила“ в посока работа по договор за сума равна или малко над минималния осигурителен праг и допълнително заплащане „на ръка“. Беше посочено, че сивият сектор“ заема около 33 % от икономиката в България. Най-висок дял „сивата“ икономика заема във Видин и Бургас, а Кърджали е в така нар. „златна среда“. Според работодателите за последните две години относителният дял на сивата икономика е намалял до 36 на сто. Като ключов фактор за ограничаване и превенция на неформалната икономика бе определена по-добрата информираност на обществото за характера и целите на прилаганите мерки, които би повишил ефекта от мерките, а също и би изградил по-трайни нагласи за нетолериране на неформалните практики.

Стойността на проекта е близо 8 900 000 лв. Асоциацията на индустриалния капитал в България разполага с разгърнатата мрежа от регионални камари,, обхващащи 88 общини.

pressbox.bg

✓ **ОГРАНИЧАВАНЕ И ПРЕВЕНЦИЯ НА НЕФОРМАЛНАТА ИКОНОМИКА**

<http://pressbox.bg/?p=1902>

Представителите на бизнеса, синдикатите и държавната администрация обсъдиха днес в Хасково и Кърджали как да бъде ограничен сивият сектор. Срещите бяха по инициатива на най-широко представителната организация на работодателите в България – Асоциацията на индустриалния капитал в България.

В тях участваха заместник-председателят на УС на АИКБ – г-н Боян Бойчев и изпълнителният директор на АИКБ – г-н Добрин Иванов. В дискусиите бяха очертани основните начини и похвати, чрез които да бъде ефективно ограничен сивият сектор, който, особено в условията на продължаваща икономическа криза, изкривява конкурентната среда, ощетява бюджетните системи и краде от легалния бизнес. Бе оценена ползата от мерките, предприети от държавата през последните години за справяне с този проблем.

Представени бяха и резултатите от социологическо проучване по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“, според които през последните 3 години е постигнат съществен напредък в ограничаване на неформалната икономика. Участниците се обединиха около мнението, че въвеждането и спазването на ясни правила от страна на държавата за стимулиране на „светлата“ икономика би подобрило чувствително условията на правене на бизнес. Анализите на емпиричните данни показват, че темата за неформалната икономика ще бъде в центъра на дневния ред на обществото поне в близките 10 – 15 години, предвид запазващите се изключително високи нива на толерантност и търпимост към неформалните практики. Регистрираният напредък е обнадеждаващ, но продължава да бъде висока психологическата нагласа и компромисното възприемане на определен вид неформални практики. Все още широко е разпространена готовността за работа без договор, работа на договори с фиктивни клаузи и полагането на труд без осигуровки.

Като ключов фактор за ограничаване и превенция на неформалната икономика бе определена по-добрата информираност на обществото за характера и целите на прилаганите мерки, които би повишил ефекта от мерките, а също и би изградил по-трайни нагласи за нетолериране на неформалните практики.

Проведените срещи са част от обществено информационната кампания по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“.

✓ **Сивият сектор“ превзе 33 % от икономиката, Кърджали е „средна хубост**

http://rodopi24.blogspot.com/2012/11/33_9.html

Сивият сектор" заема около 33 % от икономиката в България. Най-висок дял "сивата" икономика заема във Видин и Бургас, а Кърджали е в така нар. "златна среда". Данните бяха обявени на форум в града край Арда. Представителите на бизнеса, синдикатите и държавната администрация обсъдиха днес в Кърджали как да бъде ограничен сивият сектор. Срещата бе по инициатива на най-широко представителната организация на работодателите в България - Асоциация на индустриалния капитал в България. В нея участваха заместник-председателят на УС на АИКБ г-н Боян Бойчев и изпълнителният директор на АИКБ г-н Добрин Иванов.

В дискусиата бяха очертани основните начини и похвати, чрез които да бъде ефективно ограничен сивият сектор, който, особено в условията на продължаваща икономическа криза, изкривява конкурентната среда, оцетява бюджетните системи и краде от легалния бизнес. Бе оценена ползата от мерките, предприети от държавата през последните години за справяне с този проблем.

Представени бяха и резултатите от социологическо проучване по проект "Ограничаване и превенция на неформалната икономика", според които през последните 3 години е постигнат съществен напредък в ограничаване на неформалната икономика. Участниците се обединиха около мнението, че въвеждането и спазването на ясни правила от страна на държавата за стимулиране на "светлата" икономика би подобрило чувствително условията на правене на бизнес. Анализите на емпиричните данни показват, че темата за неформалната икономика ще бъде в центъра на дневния ред на обществото поне в близките 10 - 15 години, предвид запазващите се изключително високи нива на толерантност и търпимост към неформалните практики. Регистрираният напредък е обнадеждаващ, но продължава да бъде висока психологическата нагласа и компромисното възприемане на определен вид неформални практики. Все още широко е разпространена готовността за работа без договор, работа на договори с фиктивни клаузи и полагането на труд без осигуровки

Като ключов фактор за ограничаване и превенция на неформалната икономика бе определена по-добрата информираност на обществото за характера и целите на прилаганите мерки, който би повишил ефекта от мерките, а също и би изградил по-трайни нагласи за нетолериране на неформалните практики

Проведената среща е част от обществено информационната кампания по проект "Ограничаване и превенция на неформалната икономика".

den.bg

✓ **Дискутираха сивата икономика на семинар в Кърджали**

<http://news.den.bg/home/unsorted/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%BA%D1%83%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0%D1%85%D0%B0-%D1%81%D0%B8%D0%B2%D0%B0%D1%82%D0%B0-%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%B8%D0%BA%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D0%B5%D0%BC%D0%B8%D0%BD%D0%B0%D1%80-%D0%B2-%D0%9A%D1%8A%D1%80%D0%B4%D0%B6%D0%B0%D0%BB%D0%B8?il=bg&nid=6153152&year=2012>

Кърджали бе домакин на дискусия на тема „Как да спрем сивата икономика да краде от нашите пари?“, която се проведе по инициатива на най-широко представителната организация на работодателите в България - Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ). В срещата се включиха представители на бизнеса, синдикатите и държавната администрация, които обсъдиха мерки за ограничаването на сивия сектор. В нея участваха [...]

topnovini.com

✓ **Работодатели и работници все още в сивия сектор**

<http://www.topnovini.com/archive.php?g=3879588>

Близо 37% е размерът на сивата икономика в страната през тази година според работодателите. В сравнение с 2010-та цифрата е с 5,5 на сто по-ниска. Това съобщи в Хасково днес изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов.

haskovo.net

✓ **10 млрд. лв. годишно потъват от сивата икономика**

<http://www.haskovo.net/?module=news&action=details&id=116107&rss=1>

10 млрд. лв. годишно губи държавната хазна от работата на фирмите в сивия сектор. Според данните на експертите от Асоциацията на индустриалния капитал в България 32,6 % от компаниите у нас през последната година акумулират средства нерегламентирано.

Проучването е направено между работодателите и наемниците в 11 от пилотните браншове, като машиностроене, електроника и електротехника, туризъм, парфюмерия, и козметика, небанкови финансови институции. Сондираните мнения са в рамките на две представителни социологически проучвания по проект „Ограничаване и превенция на неформалната икономика“.

Според бизнеса 36, 8 на 100 от компаниите са в неформалната икономика през 2012-та година. В сравнение с 2 години назад в настоящата година се отбелязва спад от 5, 7 %. Отчита се и, че все по-малко хора работят без трудови договори, но пък са се увеличили тези, които са във фиктивни трудово-правни взаимоотношения.

Основните причини, които посочват работодателите, че се работи в сивия сектор, са многото и тежки административни изисквания при регистрационните режими, бързите печалби чрез спестявания от невнесени данъчни и осигурителни плащания и нисък риск от наказуемост. 86 на 100 от бизнеса е заявил, че си дава ясно сметка, че сивата икономика влияе зле на икономиката като цяло. 85 % отговарят, че са убедени, че тя стимулира некоректните работодатели.

През 2012-та година строителството, туризмът, парфюмерията и козметиката, електрониката, и електротехниката са браншовете където най-често се работи в сивия сектор. Недостатъчни доходи, трудното намиране на високоплатена работа, слаба икономическа инфраструктура като цяло в регионите са сред основните причини, посочени от работниците като подтик да се включат в неформалния икономически сектор. Според анализаторите -изпълнителният директор на АИКБ Добрин Иванов и Боян Бойчев, зам.-предс. на УС на АИКБ, поне още 10-15 години темата „ сива икономика „ в особено големи размери у нас ще е актуална. Като пример за допустими граници на формалния сектор, експертите посочиха Швейцария, където процента на сивия сектор се движи между 10 и 15 процента.

hsmaritsa.com

✓ В Хасково Заплатите на минималния осигурителен праг

<http://www.hsmaritsa.com/haskovo/v-haskovo-zaplatite-na-minimalniya-osiguriteln-prag.html>

Сивият сектор ощетява с 10 млрд. лева годишно националния бюджет

Хасковлии работят за жълти стотинки, показва социологическо проучване на Асоциацията на индустриалния капитал. Изследването е приключило на 2 т.г., а данните бяха оповестени тези дни.

Ако през 2010 г. работата без трудов договор е била типична практика, то сега договор има, но за сума, равна или малка на минималния осигурителен праг, плюс допълнителното плащане на ръка.

Социологическото проучване е по проект "Ограничаване и превенция на неформалната икономика" на асоциацията по Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси". Данните показват, че темата за неформалната икономика ще бъде в дневния ред на обществото ни, поне още 10 - 15 години.

Близо 37% е размерът на сивата икономика в страната през тази година. В сравнение с 2010-та тя е с 5,5 на сто по-малко. Най-честите сиви практики са покриване на печалби, нефактуриране на сделки, неплащане на дължимия данък печалба, контрабанден внос и износ, допълват от Асоциацията на индустриалния капитал в България.

По груби сметки бюджетът на страната е ощетен с около 10 млрд. лв. годишно, заради неформалната икономика.

За борба със злоупотребите с труд се провеждат ежегодни кампании. Все още е широко разпространена готовността за работа без договор, по договор с фиктивни клаузи и полагането на труд без осигуровки.

topnovini.com

✓ По 10 милиарда лева годишно са загубите от сивата икономика

<http://www.topnovini.com/archive.php?g=3880103>

По груби изчисления държавата и бизнеса губят 10 милиарда годишно от сивата икономика. Това съобщи в Хасково Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, цитиран от Дарик. Това сочат резултатите от социологическо проучване, проведено през последния месец сред работодатели и работници във връзка ...

✓ Сивата икономика ощетява с по 10 млн. лв. годишно държавата и бизнеса

<http://www.topnovini.com/archive.php?g=3879704>

По груби изчисления държавата и бизнеса губят 10 милиарда годишно от сивата икономика. Това съобщи в Хасково Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, цитиран от Дарик. Това сочат резултатите от социологическо проучване, проведено през последния месец сред работодатели и работници във връзка ...

hotline.bg

✓ По 10 милиарда лева годишно са загубите от сивата икономика

<http://hotline.bg/2012/%D0%B1%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B5%D1%81-%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BD%D0%B8/%D0%BF%D0%BE-10-%D0%BC%D0%B8%D0%BB%D0%B8%D0%B0%D1%80%D0%B4%D0%B0-%D0%BB%D0%B5%D0%B2%D0%B0-%D0%B3%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%88%D0%BD%D0%BE-%D1%81%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D1%83%D0%B1%D0%B8%D1%82%D0%B5/>

По груби изчисления държавата и бизнеса губят 10 милиарда годишно от сивата икономика. Това съобщи в Хасково Добрин Иванов, изпълнителен директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, цитиран от Дарик. Това сочат резултатите от социологическо проучване, проведено през последния месец сред работодатели и работници във връзка с проявленията и размера на неформалната икономика в България.

Като се има предвид, че Брутният вътрешен продукт за тази година и по прогнозите за следващата е 90 милиарда лева и че бюджетът преразпределя около 40 процента от него, бюджетът на страната е около 30 милиарда годишно. Ако сивият сектор е 30 процента, това прави 10 милиарда годишно по-малко за хазната – от неплащане на данъци и осигуровки, заяви още Иванов.

Може да се каже, че това са 10 милиарда по-малко и в бизнеса, не само в бюджета, допълни заместник-председателят на Асоциацията Боян Бойчев. ...

b2bnews.bg

✓ 10 млрд. потъват в "сивото море"

<http://b2bnews.bg/index.php/10-mlrd.-potuvat-v-sivoto-more-698081.html>

Хасково. Държавната хазна губи постъпления от около 10 млрд. лв. годишно. Тези средства, вместо да постъпят в бюджета, потъват в сивия сектор. Данните изнесоха в Хасково изпълнителният директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов и Боян Бойчев, зам.-председател на УС на АИКБ. Според даните от социологическо проучване 32,6 % от компаниите у нас през последната година акумулират средства нерегламентирано. Изследването е направено между работодателите и наемниците в 11 о...

svobodnoslovo.eu

✓ В шампанското на Дянков плуват мухи

<http://www.svobodnoslovo.eu/%D0%B2-%D1%88%D0%B0%D0%BC%D0%BF%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%BE-%D0%BD%D0%B0-%D0%B4%D1%8F%D0%BD%D0%BA%D0%BE%D0%B2-%D0%BF%D0%BB%D1%83%D0%B2%D0%B0%D1%82-%D0%BC%D1%83%D1%85%D0%B8/>

Това е загуба, равностилна на победа!“, възкликна спортен коментатор по време на футболния Мондиал '94, когато националите ни паднаха във важен мач. За това се сетих, докато четях статия на вицепремиера Симеон Дянков, озаглавена „10 малки, но важни успехи“, в която той прави нещо като равностилка за трите си години в правителството. Статията е показателна как през призмата на политиките поражения се превръщат в постижения. Добре, че на автора не му е хрумнало да отчете като „малък, но важен успех“ и внезапния си порив да накаже спестовните българи с данък върху лихвите.

Успехи и „успехи“
Иначе идеята за отчет е чудесна. Пък и Дянков за разлика от други в кабинета „Борисов“ блика от идеи и енергия и има с какво да се похвали. Но в статията си прави някои странни сравнения и съзира успехи дори там, където обществото вижда само проблеми. В уводната част например научаваме, че сме надминали румънците, настигнали сме шведите и германците и в галоп догонваме гърците. Как така не сме забелязали тези чудеса?!
Всъщност Дянков има предвид, че България е равна на Швеция и Германия само в едно отношение – това били единствените три държави в ЕС, в които хазната харчи само колкото изкара. През 2005 г. доходът на средния българин е бил едва 41% от този на средния грък, а през 2013 г. вече ще е 61%, пише Дянков. Но това е не защото ние бързо се замогнаме, а защото съседите бързо обедняват. Ако Гърция продължи да се срива, след няколко години може и до съотношение 80 на сто да го докараме. От статията разбираме още, че румънците ни дишат праха – но само в смисъл, че нашето производство на глава от населението от 2010 г. насам растяло в по-добро темпо.

Вицепремиерът твърди, че горните успехи доказвали правилността на водената от правителството фискална и макроикономическа политика. Защо обаче напук на правилния курс България остава най-бедната в ЕС, Дянков не казва. Да се сравняваш със сребърния медалист на ЕС по бедност – Румъния, е тъжно. Жалко е да си мериш успехите и с клетата Гърция – държава, пропадаща във всякакви възможни класации.

Дянков внушава, че сме Германия на Балканите по финансова дисциплина. Да, това е постижение. Но си остава и единственото, за което по света и в ЕС ни потупват по рамото. А както иронично отбелязват недолюбващите ГЕРБ – стабилни сме не само във финансите, но и в мизерията. С икономика, която расте с половин-един процент годишно, още много десетилетия ще въздишахме по заплатите и пенсиите на гърците.

Но да видим кои са конкретните чудеса, наречени от автора „малки, но важни успехи“.

С чувство за хумор

Вицепремиерът отчита като постижение новия закон за хазарта, който вадел на светло залаганията в интернет. Сигурно се шегува – законът, въпреки че бе приет още през март, още нищо не е извадил на светло, понеже е абсолютно недоносче. За прилагането му липсват „само“ 4 наредби, тарифата за таксите, данъчният закон, който ще определи ставката за облагане, нужни са и промени в правилника за работа на комисията, която ще трябва да бди за спазване на правилата при виртуалния хазарт. Така кандидати за лицензи за онлайн игри вече има, но лицензиране няма. Само на Дянков може да му хрумне да се перчи със закон, който не работи.

В списъка на успехите под № 7 се мъдри приемането на Закон за публично-частното партньорство (ПЧП). Хубаво, че е приет, но някой сещаш ли се за поне едно ПЧП, което да се е случило в правния уют на въпросния закон? И самият Дянков явно не се е сетил, защото не дава пример.

Повече конкретност има в постижение №6. Министърът се хвали, че българите вече могат да плащат данъци, такси и глоби с банковите си карти, понеже имало инсталирани 280 ПОС терминала. Само че, като имаме предвид, че

държавните и общинските служби и гишета са десетки хиляди, бройката на терминалите е по-скоро жалка, отколкото повод за гордост.

Възнагражденията на държавните служители са пораснали много, откакто ГЕРБ управлява, доказва с графика финансовият министър. Според илюстрацията през 2009 г. чиновниците са взимали средно по 648 лева, а през 2012 г. – по 836 лв. За 3 години увеличението е с близо 28%, или със 190 лв. на човек, пресмята авторът. С колко са пораснали доходите на останалите категории българи, Дянков премълчава. Защото тези факти не са за хвалба.

В отчета на Дянков има и спорни, и безспорни успехи. Вицепремиерът отбелязва, че връзването на всички касови апарати в държавата онлайн с НАП е свилю сивата икономика и е вдигнало оборотите за облагане с ДДС с цели 4.8 млрд. лева. Факт е, че след въвеждането на безжичния контрол бензиностанциите например започнаха да отчитат значително повече продажби на бензин и дизел. Това очевидно не е заради някакъв бум на потреблението на горива – невъзможно в кризата, просто е намаляло криенето на обороти.

Митническото дознание, което бе закрито при тройната коалиция, възкръсна и според министъра на финансите има прелом в битката с контрабандата и криенето на акцизи – особено в цигарения бизнес. Наскоро и Асоциацията на индустриалния капитал измери значително изсветляване в сенчестата икономика. Други обаче броят множащите се амбулантни търговци, чийто цигарен асортимент без бандероли постоянно и застрашително расте, и хич не вярват, че сивият сектор е натирен в миша дупка.

„Намалихме броя на администрациите с 20 и въведохме административен борд, който не позволява нарастването им“, четем в точка десета от успехите. Министърът не споменава, че някои закрити структури възкръснаха под нови имена, а наред с това се появиха и чисто нови – като БОРКОР, агенцията за храните и др. А и администрацията има дяволското свойство да пулсира – след всяко съкращение намира поне 3 причини за увеличение и пак пораста до... следващото рязане.

След като се опитва в 10 точки да докаже, че чашата на успехите е почти пълна, вицепремиерът признава, че има пропуснати реформи и че остава много несвършена работа. Изброява и някои проекти, които трябва да станат същински успехи в края на мандата

Сред тях е бъдещият закон за публичните финанси, който трябва да замени архаичния Закон за устройство на бюджета и да действа като мощен инструмент за „по-добро и по-прозрачно управление на парите на данъкоплатците“. Но проектът на МФ бързо събра тежки критики и заседна в Народното събрание. Най-сериозният упрек е, че чрез него финансовият министър ще узурпира прекалено много власт и че почти еднолично ще командва потока от пари на данъкоплатците. Успех ли е това?

В отчета на Дянков влиза и предстоящото въвеждане на единната сметка, чрез която данъкоплатците ще уреждат своите взимания-давания с бюджета. Звучи като събждане на отколешен блян – фирмите откога обясняват, че им е писнало от бланки и банкови такси за всяко данъчно, осигурително, лихвено и наказателно плащане. Но радостта от предстоящата промяна е помрачена – НАП смята да лиши данъкоплатеца от правото да определя в каква поредност да погасява задълженията си. Когато фирмата вкара пари в единната си сметка, данъчните ще събират първо най-залежалите вземания на бюджета, а не тези, които предприемачът иска да изчисти като най-важни и неотложни. Това опорочава целия замисъл на единната сметка като облекчение за трудното битие на фирмите у нас.

Наясно ли е Дянков, че дори една капка катран в кацата съсипва целия мед? И че да се хвали с неродени успехи и антиуспехи е като да вдига наздравица с чаша шампанско, в която плуват мухи?

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Класа](#)

✓ **Раздвижване на облигационния пазар за Източна Европа**

http://www.klassa.bg/news/Read/article/215578_%D0%A0%D0%B0%D0%B7%D0%B4%D0%B2%D0%B8%D0%B6%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B8%D0%B3%D0%B0%D1%86%D0%B8%D0%BE%D0%BD%D0%B8%D1%8F+%D0%BF%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80+%D0%B7%D0%B0+%D0%98%D0%B7%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0+%D0%95%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B0+

Правителствата в Централна и Източна Европа се възползват от ниските лихви напоследък и пускат нови емисии облигации, за да подпомогнат финансирането на бюджетите си през следващата година.

Словения, Румъния и България отчетоха силен интерес към дълговите си инструменти на международния пазар през последния месец, тъй като инвеститорите се радват на възможността да вложат повече капитал извън епицентъра на дълговата криза в еврозоната. Словакия проведе търг в сряда, когато и Сърбия започна поредица срещи с инвеститори за евентуална емисия в долари. В четвъртък Полша продаде повече от планираното в емисия облигации в злоти с падеж през 2018 г., за да финансира бюджетния си дефицит през 2013 г.

Словакия продаде дълг при лихва далеч под тези на затруднените ѝ колежки от еврозоната Испания и Италия. Словакия, която засега успява да избегне фискалните проблеми на западните страни членки, зае 1,25 млрд. евро под формата на 10-годишни ценни книжа с доходност от 3,421%. Еквивалентните облигации на Италия носят 5%, а испанските – 5,8% по данни на Tradeweb. „Паричният ресурс е евтин, а бъдещето изглежда несигурно на този етап, така че може да видим всеки на пазара“, казва Тим Аш, анализатор в Standard Bank. Това включва и Беларус, бивша комунистическа държава, чиито взаимоотношения със Запада остават проблемни, посочва Аш. Не е изключено кабинетът в Минск да пусне деноминирана в долари емисия в началото на 2013 г., за да покрие бюджетния си дефицит, допълва анализаторът.

Правителствата от Централна и Източна Европа са заели 5,7 млрд. евро благодарение на международния пазар за дълг през второто полугодие на 2012 г. И докато тези длъжници се опитват да натрупат възможно най-голямо количество кеш в банката, инвеститорите продължават да навлизат в нововъзникващите пазари. Тенденцията да се върви надолу по кривата на кредитните рейтинги в търсене на доходност може да се запази и през следващата година.

Макроикономическата ситуация оправдава подобен ход. Еврозоната е изправена пред по-дълбока от очакваното рецесия през 2012 г. и съвсем слабо възстановяване през 2013 г. Икономиката на региона ще се свие с 0,25% през тази година и се очаква да нарасне с едва 0,5% през 2013 г.

Въпреки че ЕК смъкна прогнозите за растежа в Централна и Източна Европа, страните от този район вероятно ще отчетат по-голямо увеличение на БВП в сравнение с членките на еврозоната. Изчисленията предвиждат 2,2% за Румъния, 1,8% за Полша и 1,4% за България. Дори Чехия, която вече набра заеман ресурс на стойност 2,75 млрд. евро тази година, също се възползва от ниските лихви и в сряда проведе нов, трети търг. Страната продаде общо 4,1 млрд. крони при емисия с фиксирана лихва и падеж през 2015 г., наред с инструменти с плаваща лихва и падеж през 2023 г., също за да финансира разходите си през 2013 г.

По в. „Уолстрийт джърнъл“

[Вестник Капитал](#)

✓ Шум в системата

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/11/09/1943597_shum_v_sistemata/

Политиката на ГЕРБ за добро или за лошо често не следва никаква последователна идеологическа линия, а по-скоро всяко решение се нагажда според моментните обществени нагласи. Дали заради приближаващите избори или заради продължаващата икономическа криза, но напоследък тази неконсистентност се изостри. В резултат почти няма отрасъл в икономиката, който да не се притеснява, че утре правилата в бранша може да бъдат променени, самият бизнес обложен допълнително или пък напълно забранен.

Един от последните примери в тази посока са частните пенсионни фондове. Всичко започна преди месец по време на заседание на тристранката, когато от КТ "Подкрепа" предложиха вторият стълб, т.е. частното задължително пенсионно осигуряване, да престане да съществува и средствата за универсалните фондове от следващата година да бъдат насочени към солидарния стълб на пенсионната система. Аргументът – парите не се управляват добре. Говоренето на синдикатите може би щеше да остане незабелязано, ако то не бе последвано и от изказване в подобен дух и на финансовия министър Симеон Дянков. Така усещането, че ще се повтори абсурдната ситуация отпреди две години, когато държавата национализира част от парите в професионалните фондове, се засили.

Допитване до управляващите показва, че поне засега опасност да се повтори обявеното за противоконституционно прехвърляне на пари от личните пенсионни сметки на хората към Националния осигурителен институт няма. Самото говорене по темата без конкретен анализ за ползите и минусите от подобна мярка обаче създава усещане за несигурност и допълнително подкопава и без това крехкото доверие в пенсионната система. А тя не е като да е без проблеми, въпросът е дали правителството не трябва да се постарее да ги реши, вместо да разруши създаденото до момента.

Ефект или дефект

Дори и да имат някакви идеи за частните фондове, управляващите ще ги приложат при евентуален втори мандат. Затова и в момента циркулиращата информация е по-скоро в орбитата на слуховете.

Единият е, че се готви нов опит за национализация на активи на частните пенсионни фондове, като този път става въпрос за парите в универсалните (в които е задължен да се осигурява всеки, роден след 1959 г.). Към средата на тази година активите им възлизат общо на около 4 млрд. лв. А първите пенсии от тях трябва да започнат да се плащат най-рано през 2019 г. Целта е ясна – парите ще се използват, за да се реши поне временно проблемът с дефицита на държавното обществено осигуряване (виж графиката). Въпросът е, че когато през 2010 г. правителството взе решение за национализация на активите на професионалните фондове (те са за работещите в тежки условия на труд, които се пенсионират по-рано), съдът обяви това действие за противоконституционно. А мотивът му бе, че прехвърлянето на средствата е антипазарна мярка и "нарушава неприкосновеността на частната собственост на осигурените лица". Вторият вариант на "реформа", който е и по-вероятен, е в един момент да се даде право на избор на хората дали да внасят своите 5% от заплатата вноска в универсален частен фонд (УПФ), или пък да ги прехвърлят в солидарен към Националния осигурителен институт (НОИ). Разликата между двата избора е, че в единия случай парите се трупат по лични партии и се наследяват. В другия – че ще отидат в общ държавен фонд и с тях ще се изплащат пенсиите на сегашните пенсионери. И докато при частния фонд е сравнително ясно, че ще получаваш пенсия според натрупаното по личната ти партида, засега не се знаят детайли какво ще предложи правителството срещу решението с вноските си да финансираш сегашните пенсионери.

"През 2000 г. възприехме една реформа, която наложи т.нар. тристълбов модел на осигуряване, а целта му е бъдещите пенсионери да получават такива пенсии, че коефициентът на заместване да достигне 85% - 45% да идват от първия стълб и по 20% от останалите два. Десет години по-късно още не сме дали възможност да се родят плодовете на тази реформа, а вече се предлагат кардинални решения за смяна на модела", казва София Христова, изпълнителен директор на ПОД "Алианс". Тя допълва, че в пенсионното осигуряване са нужни по-големи периоди, като дори 20 години са малко, за да може да се каже дали една система не работи добре.

Самата смяна на модела и връщането към пенсионна система с превес на солидарния стълб носи твърде много негативи. А позитивът е само един – държавата ще разполага с няколко милиарда, с които временно ще може да запуши

дефицита в ДОО и да насочи парите от данъци (които в момента прелива към НОИ) за други разходи. Въпросът е, че тези 4-5 млрд. лв., събирани в продължение на десетилетие, ще стигнат на правителството за едва няколко години, и то при условие че не се увеличават пенсиите.

Ако натрупаните до момента активи на частните фондове се национализират, държавата ще се изправи пред две изпитания. Първото е професионалното управление на един огромен ресурс с разнородни инвестиции, за които в момента отговарят отделни портфолио мениджъри. НОИ не разполага с подобни експерти, защото управлява разходно ориентиран фонд. А освен това и институтът ще изпадне в конфликтната ситуация да е един от най-големите инвеститори в ДЦК и съответно винаги ще има съмнения за натиск от изпълнителната власт. Второто изпитание е свързано с някои специфики на инвестиране на част от пенсионните дружества – в активи на свързани лица, чиято реална стойност е спорна.

Ако пък държавата изझे тези 4-5 млрд. лв. с идея да ги ползва краткосрочно, ще се окаже в ситуацията изведнъж да разпродаде огромно количество активи, което пък ще доведе до бързо понижаване на цената им. А и обръщането на инвестираните от пенсионните фондове средства в пари ще разклати напълно финансовата система и ще обезличи борсата, защото фондовете са едни от най-големите инвеститори там. По данни на пенсионните дружества в момента около 1 млрд. лв. от всичките им активи (не само тези в УПФ) са в банкови депозити, още толкова са инвестирани в български ДЦК, около 500-600 млн. лв. са в акции на БФБ и във взаимни фондове и още толкова – в облигационни емисии, включително и на банки. Друга част от активите са вложени в недвижими имоти и в ценни книжа на чуждестранни емитенти.

Не е изключено при евентуална национализация да бъде намален и кредитният рейтинг на България. Евентуално одържавяване на парите от частните фондове ще има и много по-дългосрочен негативен ефект – то ще разклати доверието в цялата пенсионна система. Защото, ако преди няколко години се национализира фондът на миньорите, днес вече се говори за липсата на смисъл от универсалните фондове. А тази несигурност стимулира младите хора да избягват участие в пенсионна система.

Другият вариант е да се ограничат бъдещите постъпления на фондовете (които са около 700-800 млн. лв. на година общо за всички УПФ). Така управляващите ще посегнат на един немалък генератор на свеж и при това дългосрочен ресурс за икономиката. Който пък на свой ред е предпоставка за по-висок икономически растеж.

Къде е проблемът

Ако посягането към парите на частните фондове носи толкова много негативи, логичният въпрос е защо държавата е склонна на подобен ход. Причината е видима за всички – финансирането на солидарния стълб (ДОО) на пенсионното осигуряване създава все повече проблеми на държавния бюджет (виж графиката). "Все повече от националния доход се насочва към пенсии на разходопокривния принцип и едновременно с това расте усещането, че осигуряваните по този начин пенсии са неадекватни и не гарантират достоен живот на получаващите ги", казва Георги Ганев от Центъра за либерални стратегии.

Според повечето експерти по пенсионно осигуряване един от вариантите тази ситуация да се промени поне отчасти е реформа на първия стълб. А там проблемите са ясни отдавна и всяка година десетки експерти изписват хиляди страници. Една част от тях са свързани с лошата демография, кризата, високата безработица и сивата икономика – всеки от тези фактори поотделно води до по-малко приходи от осигуровки в бюджета. Другият проблем е вследствие на пробойните в законодателството, които дават право на една част от хората да черпят средства от системата, без да имат нужния принос към нея. Става въпрос за неправомерно раздадените инвалидни пенсии (през миналата година всеки четвърти пенсионер е бил инвалид), както и за преференциите, от които се ползват военни и полицаи заради ранното пенсиониране.

Според София Христова реформата на първия стълб минава и през това социалните пенсии да не се изплащат от НОИ, а да минат към социалното подпомагане. "Не трябва понятието солидарен да се бърка със социален", убедена е тя.

Отговорът на фондовете

В същото време официалното обяснение на синдикатите защо от частните фондове няма смисъл накратко е, че те не се управляват добре.

"Защо трябва сметки, които създават стойност, да се прехвърлят в нещо, което създава бедност и еднакви пенсии? Не мога да приема обвинението, че пенсионните фондове не се управляват добре", твърди Даниела Петкова, изпълнителен директор на пенсионноосигурителна компания "Доверие". Тя допълва, че от съществуването си досега, включително и през кризисната 2008 г., когато имаше отрицателна доходност, средната годишна доходност на фондовете надхвърля 7-8%. "От 2004 г. досега има само един фонд с отрицателна доходност и той е в доброволното осигуряване", допълва Петкова.

"Капиталовите схеми са достатъчно прозрачни и контролирани – видно е къде се инвестирани и как се управляват парите в тях, ясна е доходността, която се постига, и че загубите от 2008 г. са напълно покрити. Смятам, че именно тристълбовият модел и най-вече личните партии мотивират хората да се осигуряват, защото чрез тях имат много по-ясна представа какви пенсии ще получават", допълва Милен Марков, главен изпълнителен директор на пенсионноосигурителна компания "Съгласие".

Всичко, казано дотук, не трябва да означава, че пенсионните компании управляват частните пари за пенсии идеално. Все повече зачестяват случаите, при които някои от собствениците им използват свежия ресурс, който влиза във фондовете всеки месец, за да финансират собствени свързани лица през фондовата борса. А една от основните причини това да се случва е в липсата на адекватен надзор от страна на държавата. Защото без стриктен регулатор, който да следи не само за спазването на буквата на закона, но и за прилагането на добри практики в инвестиционната политика, пенсионните компании лесно могат и заобикалят регулациите, за да концентрират събраните средства за свои цели. В тази връзка

неведнъж бяха предлагани законодателни промени, които да разширят обхвата на понятието за свързаност, но те си останаха само предложения. А междувременно тези съмнителни практики стават все по-мощни и при някои фондове инвестициите в свързани и съмнително оценени компании надхвърлят 1/3 от активите им, което наистина поставя под въпрос дали, когато дойде време за изплащане на пенсии, няма да има голям проблем. Проблемът е че поради ниската финансова култура на мнозинството осигурени те не следят какво прави техният фонд и съответно не търсят да се прехвърлят в по-добре управляван.

Извън тях отдавна се говори и за разширяване на инвестиционните възможности на фондовете, което да им позволи да управляват доверените им пари по-добре и според рисковите предпочитания на клиента (т.нар. мултифондове). Но и тук нужните законови промени отдавна стоят на тропача.

Така всъщност големите дефекти в пенсионния сектор са, защото държавата вече веднъж абдикира от него, като го остави без качествена регулация. И ако абдикира втори път, едва ли нещо ще се промени. Всички демографски разчети сочат, че системата ще бъде изправена пред все по-сериозни предизвикателства и краткосрочното запълване на дупката с натрупаните средства само ще прикрие временно проблемите и ще убие всякакво желание за реформирането ѝ.

✓ За първи път през годината вносът в България спада

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/2012/11/10/1943871_za_purvi_put_prez_godinata_vnosut_v_bulgarii_spada/

За първи път тази година общият размер на вноса в България спада на годишна база, като понижението е с 4.4%. Това съобщи Националният статистически институт, който публикува данните за външната търговия към края на септември. Понижението на вноса е сигнал за внимание дали в икономиката отново не настъпват промени, защото може да означава спад на потребителското търсене и начало на нова рецесия. Възможно е обаче намалението да е заради много високия внос през август. Това ще означава, че търговците са зареждали със стоки през активния ваканционен месец и затова през септември вносът е бил по-малък. В подкрепа на това допускане е и фактът, че през август вносът отбеляза най-голямото си годишно увеличение - с 27%.

Главният икономист на Уникредит Булбанк Христофор Павлов коментира, че за момента няма други показатели, които да говорят за свиване на индивидуалното потребление и поради това данните за октомври и ноември ще са важни, за да се открие главната причина за спада на вноса.

Вносът през септември е бил на стойност 3.81 млрд. лв. по цени, изключващи разходите за доставяне на стоките. За същия месец износът, също оценяван по себестойност, но без доставните разходи, е бил в размер на 3.54 млрд. лв., което е годишно увеличение с 1.6%. Сравнение с предходните месеци показва, че и вносът и износът са имали по-високи стойности. Като цяло за септември външната търговия е с дефицит от 273 млн. лв., което е почти двойно по-малко в сравнение с миналия септември.

Несигурен износ

Износът, който беше двигател на икономически растеж в последните две години, продължава да се развива несигурно и макар да се увеличава на годишна база, вече има индикации за колебливо развитие в следващите месеци.

През последните два месеца например се свива продукцията за Европейския съюз (ЕС), а това е основният външен пазар на България, който държи 59% от общия износ към септември. Несигурността на европейските пазари е следствие от рецесията, обхванала някои от основните икономики, довела и до свитото търсене за българската индустриална продукция.

За сметка на това износът към страните извън ЕС расте пет последователни месеца и в общо седем от десетте месеца на годината, за които има данни.

Държавите от Близкия изток и Азия се очертават като основни алтернативни пазари, където българските компании реализират продукцията си при спада на търсенето в Западна Европа.

Изцяло ново поле за развитие на износа е китайската икономика, като продажбите на българска продукция там са стигнали 913 млн. лв. за деветмесечието, което пък е увеличение от 123% на годишна база. Почти четирикратно – до 182 млн. лв., расте износът за Обединените арабски емирства, а към Израел увеличението е със 119% до 141 млн. лв.

Основните стоки

Плюс за България е, че с цяла една трета се увеличава вносът на машини и оборудване до размер от 2.07 млрд. лв. Това отразява намеренията на компаниите да увеличават своето производство и услуги и е предпоставка за икономически растеж. Най-голям дял във вноса обаче продължават да държат горивата. На стойност 7.8 млрд. лв., те съставляват половината от общия внос в България. В НСИ обаче липсва разбивка каква част от това увеличение се дължи на повишена консумация и каква на поскъпването на горивата, защото второто е дългосрочна предпоставка за забавяне на икономиката.

[Вестник Капитал daily](#)

✓ Първи спад на вноса

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/11/11/1944553_purvi_spad_na_vnosa/

За първи път тази година общият размер на вноса в България спада на годишна база, като понижението е с 4.4%, отчете Националният статистически институт, който публикува данните за външната търговия към края на септември.

Понижението на вноса е сигнал за внимание дали в икономиката отново не настъпват промени, защото може да означава спад на потребителското търсене и начало на нова рецесия. Възможно е обаче намалението да е заради много високия внос през август. Това ще означава, че доставки, които традиционно се извършват през септември, тази година са били изтеглени с месец напред и затова през септември вносът е бил по-малък. В подкрепа на това допускане е и

фактът, че през август вносът отбеляза най-голямото си годишно увеличение - с 27%.

Рано е за изводи

Главният икономист на Уникредит Булбанк Христофор Павлов коментира, че за момента няма други показатели, които да говорят за свиване на индивидуалното потребление, и поради това данните за октомври и ноември ще са важни, за да се открие главната причина за спада на вноса.

Макроикономистът Петър Чобанов подкрепи твърдението на Христофор Павлов, че няма други данни за свиване на потреблението и затова септемврийският спад на вноса е сигнал за внимание, но от него не могат да се правят категорични изводи.

От една страна, националните сметки показват увеличаване на потреблението, а, от друга, продажбите на дребно се свиват. Това са показатели, които мерят сходни неща, но си противоречат и това е странно, коментираха икономистите. Вносът през септември е бил на стойност 3.81 млрд. лв. по цени, изключващи разходите за доставяне на стоките. За същия месец износът, също оценяван по себестойност, но без доставните разходи, е бил в размер на 3.54 млрд. лв., което е годишно увеличение с 1.6%. Сравнение с предходните месеци показва, че и вносът, и износът са имали по-високи стойности. Като цяло за септември външната търговия е с дефицит от 273 млн. лв., което е почти двойно по-малко в сравнение с миналия септември. Общо за деветмесечието търговският дефицит е в размер на 5.31 млрд. лв., или 114% повече на годишна база.

Несигурност в износа

Износът, който беше двигател на икономическия растеж в последните две години, продължава да се развива несигурно, макар да се увеличава на годишна база.

През последните два месеца например се свива продукцията за Европейския съюз (ЕС), а това е основният външен пазар на България, който държи 59% от общия износ към септември. Несигурността на европейските поръчки е следствие от рецесията, обхванала някои от основните икономики, довела и до свитото търсене за българската индустриална продукция.

За сметка на това износът към страните извън ЕС расте пет последователни месеца и в общо седем от десетте месеца на годината, за които има данни.

Справка за деветмесечието показва, че общият размер на износа се увеличава с 2.9% на годишна база, но към Европейския съюз той се свива с 5.5%, а за останалия свят стойността на изнесените стоки се увеличава със 17.2%.

Държавите от Близкия изток и Азия се очертават като основни алтернативни пазари, където българските компании реализират продукцията си при спада на търсенето в Западна Европа.

Изцяло ново поле за развитие на износа е китайската икономика, като продажбите на българска продукция там са стигнали 913 млн. лв. за деветмесечието, което пък е увеличение от 123% на годишна база. Почти четирикратно – до 182 млн. лв., расте износът за Обединените арабски емирства, а към Израел увеличението е със 119% до 141 млн. лв. Петър Чобанов предупреди, че е възможно търсенето и на алтернативните пазари да се забави през следващата година, което ще засегне българските износители. Сигнал за това според него е поевтиняването на суровия петрол, което не се дължи само на изхода от президентските избори в САЩ и разсейването на страховете от евентуална война с Иран. Според него обаче е трудно към този момент да се оцени колко сериозно това ще засегне българската индустрия и икономическия растеж.

Основните стоки

Плюс за България е, че с цяла една трета се увеличава вносът на машини и оборудване до размер от 2.07 млрд. лв. Това отразява намеренията на компаниите да увеличават своето производство и услуги и е предпоставка за икономически растеж. Важен детайл обаче е, че през последните месеци бяха направени доставки не само на оборудване, но и на мотори (от Русия) и самолети (от Бразилия), т.е. не всички активи са производствени.

Най-голям дял във вноса пък продължават да държат горивата. На стойност 7.8 млрд. лв., те съставляват половината от общия внос в България. В НСИ обаче липсва разбивка каква част от това увеличение се дължи на повишена консумация и каква - на поскъпването на горивата. Това е важно, защото по-високите цени също са предпоставка за забавяне на икономиката.

Интересно е, че единствената група, по която вносът отчита намаление, са храните и живите животни. Стойността на вноса по това перо за деветте месеца на годината е 340 млн. лв., което представлява годишен спад от 26%.

Горивата държат най-голям дял и в износа – 29%, като за деветте месеца в чужбина е продадена продукция за 3.6 млрд. лв., или с 12.5% повече, отколкото през деветмесечието на миналата година.

Суровините – метални и минерални, също заемат голям дял в износа – 11%. Стойността им е 1.4 млрд. лв., което представлява ръст от 22.9% на годишна база, но това показва, че в България липсва развита преработвателна промишленост и за страната остават само приходите от добива на материалите, където добавената стойност е най-ниска.

[Вестник Стандарт](#)

✓ Гръцки майтап с нов данък

<http://paper.standartnews.com/bg/article.php?d=2012-11-10&article=430838>

Такса между 25 и 35% върху всички проекти за алтернативна енергия да има и у нас. Новият данък, предложен от финансовия министър Симеон Дянков, събуди бизнеса в петък сутринта. Агенциите у нас съобщиха, че налогът финансовият министър е обсъдил на заседанието на кабинета в сряда. От стенограмата става ясно, че в Европа такава такса е предвидена в бюджетите на Чехия и Германия. При преглед на бюджетните закони в различни страни Дянков

констатирал, че и "в други държави това се осъзнава" като полезен ход. "Става дума особено за енергии от слънце и вятър, а таксата трябва да се калкулира в зависимост от това кога е влязъл този проект в дейност", пише в стенограмата от заседанието. Колегите на Симеон Дянков на Стария континент изчислили, че така ще вкарат в хазните си около 2,5 милиарда евро повече. "Явно в Европа има едно осъзнаване по-общо, не само заради кризата, това явно играе роля, но и заради приоритетите в енергетиката", заявява Дянков, който щял да прати официално идеята в икономическото министерство за обсъждане.

По-късно обаче за "Стандарт" от финансовото министерство уточниха, че Симеон Дянков не е предлагал подобен налог да се въведе у нас. "Вицепремиерът е споделил опита на другите държави на заседанието на кабинета в деня, в който депутатите обсъждаха бюджета на страната ни на първо четене в парламента", обясниха от финансовото министерство. "Това е гръцки майтап. Финансовият министър не е предлагал нов данък", успокоиха се по-късно от бизнес организациите у нас.

[Вестник Труд](#)

✓ Бюджет 2013 - едни пари за папкане

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1627218>

Толкова много реторика имаше в дебатите за приемането на първо четене на *бюджета за 2013 г.* - и все напразна. Голяма част от употребените метафори, съм убеден, че са неразбираеми за повечето хора, както са неразбираеми и за мен.

Защо някои поставят под съмнение приходната част на бюджета, след като там няма нищо опасно? Опасността е в разходната му част. Защо управляващите твърдят, че стимулирането на потреблението ще доведе непременно до икономически растеж? И защо в крайна сметка не си признават, че не откриват топлата вода? А постъпват както всички преди тях - в година на избори хвърлят едни пари, които да се изпапкат.

Много хора поставят под съмнение дали ще се изпълни приходната част на бюджета. Но мнозина се съмняваха и за тазгодишния бюджет. А приходи взеха, че дойдоха, и няма никакво съмнение, че същото ще се случи и през 2013 г. Освен това голяма част от тези приходи в повече са по линия на европейските средства. Така че дори да не дойдат, не е толкова страшно, защото срещу тях няма да се похарчат и средства от националния бюджет и с това проблемът приключва.

Пресилени са притесненията и за националните приходи. Най-вероятно догодина ще продължи тенденцията вносът да расте, а той е доста приходаинтензивен за хазната.

Чудно ми е само защо финансовият министър Симеон Дянков и екипът му се хвърлят в безсмислени битки за допълнителни приходи, в които губят ценен политически капитал. Такава беше битката за въвеждане на единна сметка за събиране на данъците със задната цел поне догодина голяма част от парите, които нормално отиват в частните пенсионни фондове, да се насочат към общия бюджет. Такава е и битката за облагане на лихвите по депозитите. Това показва само, че те сами не си вярват, че ще изпълнят приходната част.

Ако има нещо за оправяне в бюджет 2013, то не е в приходната, а в разходната му част. Проблемът е в обществената ефективност на разходите.

Абсолютно съм убеден, че със същите пари можем да получим много повече здраве, образование и по-справедлива съдебна система. Но за това те трябва да се реформират, а единственото оживление, наблюдавано в последните години, е в средното образование по времето на тройната коалиция. Вероятно ефектите ще се видят след време и когато от средното образование поискат повече пари, ще има основание да им се даде. Докато изливането им в здравеопазването няма да донесе повече здраве. Там парите просто ще потънат.

Иначе казано - липсата на реформи в бюджета е очевидна. Такава липса имаше и в предходните три бюджета на ГЕРБ. Но предишните финансови министри нямат право да критикуват, защото и по тяхно време реформите липсваха. Единственият, който има право да го направи, е Муравей Радев.

ГЕРБ не откриват топлата вода, а следват логиката на всички управлявали преди тях, които са изкарвали докрай мандатите си. Предизборно сега се хвърлят едни пари за увеличение на пенсиите. Сами по себе си тези 500-600 млн. лв. не са заплаха за бюджета. Но дразни това, че управляващите не си признават истинската причина. Вместо това я обличат в теории от кейнсиански тип, в които и самите кейнсианци не са дълбоко сигурни - че потреблението може да осигури икономическо оживление.

Нито икономическата теория, нито емпиричните изследвания дават предимство на едни модели за икономически растеж пред други. Нито засилването на вътрешното потребление може да осигури дългосрочно растеж, нито увеличението на капиталовите разходи, нито ръстът на чуждите инвестиции. Дългосрочно развитие има само тогава, когато се натрупва капитал. А за да се осигури голямо натрупване на капитал, трябва да има голяма норма на вътрешни спестявания.

Чуждите инвестиции не могат да ги заместват завинаги - те идват в един момент, а в следващия се отдръпват и се насочват към други места по света, както вече се убедихме. А ако стимулираш само потреблението, осигуряваш едно съвсем краткосрочно развитие на икономиката, колкото за следващата година. И то толкова незначително, че се побира в рамките на статистическата грешка.

Единственото нещо, за което ГЕРБ могат да бъдат похвалени, е финансовата стабилност. И в четирите им бюджета няма кой знае какво съдържание, нито пък може да се открие някаква политика. Всички те реагират на текущата ситуация. Факт е обаче, че в цялата история на България няма друг случай, в който държавата ни да остане стабилна в условията на всеобща криза. Исторически прецедент е, че за първи път при една сериозна и продължителна криза, която не иска да

си отиде вече пета година, ние успяваме по един разумен начин да се държим така, че да не застрашаваме собствената си перспектива.

✓ Дянков дава коледни надбавки на пенсионерите, ако има излишък в бюджета

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1627798>

Коледни надбавки за пенсионерите ще има, ако в края на ноември правителството все още е "на плюс в бюджета". Това заяви днес пред журналисти финансовият министър Симеон Дянков, който разгледа разкопките на крепостта на полуостров Урдовиза в Китен.

"Завършихме септември за първи път от 2008 година с излишък, октомври също бе добър месец, по предварителни данни, ще имаме балансиран бюджет, така че ако и ноември е добър, може би ще има възможност и за коледни надбавки за пенсионерите, но за да не сме популисти, гледаме бюджета за ноември", обясни Дянков.

Аз обмислям, само като имам парите, така че това ще се говори през първата седмица на декември, посочи още той и допълни, че не са правени никакви разчети, "просто гледаме бюджета да се изпълни".

"Пенсионерите тази година са около 2 150 000, значителна бройка - така че винаги, когато става въпрос за увеличаване на пенсии - дали надбавки или постоянно увеличаване, както правим от следващата година с 9,8%, това е значителна сума. Просто е голяма бройката на пенсионерите. Точно затова казваме какъв е бюджетът, защото става въпрос за десетки, може би за стотици милиони левове", обясни Дянков.

Запитан дали ще има 13-та заплата за държавните служители, министърът отсече „В никакъв случай, откакто аз съм министър, никога не са давани и никога няма да се дават. На тях им се плаща, за да си вършат работата. Променихме Закона за държавния служител от месец август, така че по-добрите служители получават до 30% гъвкаво заплащане, но извън това няма да има никакви допълнително пари. Изчистихме го това от закона. Оказа се, че в над 80 закона имаше такава възможност. Вече няма, защото не смятам, че те трябва да получават повече, отколкото им пише в договорите", категоричен бе финансовият министър.

[Вестник Сега](#)

✓ Банката на еврозоната критикува Дянков за бюджетния закон

<http://www.segabg.com/article.php?id=623524>

Европейската централна банка разкритикува българския министър на финансите за лошата му комуникация с БНБ и за недостатъчната прозрачност на бюджетните приходи и разходи. Забележките се съдържат в становището на ЕЦБ по проектозакона за публичните финанси, подготвен от екипа на Симеон Дянков. Банкерите от Франкфурт се произнасят, след като през август нашето Министерство на финансите е поискало мнението им.

Според ЕЦБ проектът за нов закон, който трябва да замени остарелия Закон за устройство на бюджета, не отговаря напълно на евродиректива 2011/85, която изисква редовно публикуване на данни за изпълнението на бюджета с цел прозрачност. Директивата изисква всеки месец да се публикуват отчети за изпълнението на централния бюджет и на бюджетите на обществените фондове за социално и здравно осигуряване, а за общинските бюджети - на всеки три месеца. Сега Министерството на финансите публикува бюлетин за изпълнението на консолидираната фискална програма всеки месец, но очевидно те не са достатъчно "разбити" и изчерпателни. А приходите, разходите и дефицитите по общинските бюджети са още по-неосветена материя. Проектът на Дянков не въплъщава изискването на директивата за информиране на обществото и за истинска прозрачност на фискалните данни, става ясно от становището на ЕЦБ. Банката препоръчва правителството да бъде задължено да публикува подробна таблица, която да показва сбито и прегледно как върви изпълнението на бюджета.

ЛИКВИДЕН (ДЕ)ФЕКТ

Според ЕЦБ друг дефект на новия проектозакон е, че позволява на министъра на финансите да се разпорежда с бюджетните средства без "каквато и да било предварителна координация с БНБ". Става дума за милиарди левове, които се движат по сметките на държавните ведомства и предприятия в БНБ и търговските банки. Местенето на парите на сектор "Държавно управление" може да предизвика големи ликвидни ефекти за икономиката и липсата на предварителна координация с БНБ по отношение на управлението на тези средства е опасно, се изтъква в становището. Така bankerите на еврозоната отправят поредните забележки за прекомерните правомощия, които министър Дянков си опитва да си осигури с бъдещия закон.

✓ Новата минимална заплата намалява с 1/5 заетостта за социално слаби

<http://www.segabg.com/article.php?id=623537>

Със 700 работни места, или с 1/5 по-малко от 2012 г., очаква за догодина като ефект Агенцията по заетостта от най-популярната програма за осигуряване на работа на дълготрайно безработни, финансирана с бюджетни средства - "От социални помощи към осигуряване на заетост". Разчетите за догодина са за разкрити към 3200 места, а през 2012 г. очакванията бяха за 3900.

Причината е, че и т.г. финансовото министерство не даде повече средства за Националния план за действие по заетостта, чийто бюджет с идването си на власт ГЕРБ сви с повече от половината - от 163 млн. лв. на 73 млн. лв. В същото време мерките и програмите по него са свързани с минималната заплата, която през 2012 г. стана 290 лв., а догодина трябва да е 310 лв. Социалният министър Тотю Младенов винаги е обяснявал, че проблеми с по-ниския бюджет няма, тъй като има над 300 млн. лв. по оперативната програма, предназначени за осигуряване на заетост. Въпреки това преди вкарването на държавния бюджет в парламента, той обяви, че има уверението на финансовия си колега Симеон Дянков за 10 млн.

лв. повече пари за заетост. Но те липсват в проекта, гласуван вече на първо четене. Шефката на АЗ Камелия Лозанова пък твърди, че още се преговаря за увеличение на ресурса.

От миналата седмица АЗ вече приема проекти за назначаване на безработни по програмата "От социални помощи към осигуряване на заетост", които могат да се подават до 16 ноември. Заради ограничени ресурси и нарастването на минималната заплата по нея се назначават хора на непълен работен ден - до 6 часа. Могат обаче да се включват и в обученията. Поне 70% от наетите трябва да не са работили през предходната година по програмата, предназначена главно за безработни с право на социално подпомагане. Има и изискване да се работи на позиции, които ще позволят придобиването на трайни знания и умения за по-добра пригодност на пазара на труда, като поддръжка на пътища и съоръжения, озеленяване и т.н.

✓ **Бюджетът на ЕС за 2013 г. е пред провал**

<http://www.segabg.com/article.php?id=623513>

Провалиха се преговорите за бюджета на ЕС за следващата 2013 г., предаде Би Би Си. Брюксел и представители на страните членки не успяха да постигнат консенсус за процента на увеличаването на бюджета. ЕК и ЕП настояват повишаването на бюджета за 2013 г. да е с 6.8%, а представителите на повечето от държавите - членки на ЕС, не са склонни да се съгласят на увеличаване с повече от 2.8%. Провалът на преговорите ще има последствия и за дългосрочния бюджет за периода 2014-2020 г., чието обсъждане предстои.

Представителите на Брюксел и на страните - членки на ЕС, не успяха да се договорят за отпускането на "спешно финансиране" от 9 млрд. евро, с които да се запълни дефицитът за 2012 г., свързан с бюджета за образование, инфраструктура и наука. Франция, Германия и други държави отказаха да направят компромис след разговори, проточили се над 8 часа. Това излага на риск функционирането на програмата за обмен на студенти "Еразъм".